

NÉV: .....
TELEPÜLÉS: .....
ISKOLA: .....
FELKÉSZÍTŐ TANÁR /SZAKTANÁR/ NEVE: .....
.....

A feladatírás időtartama: 60 perc

**HORVÁTH JÁNOS TEHETSÉGGUTATÓ
TANULMÁNYI VERSENY**

TÖRTÉNELEM

2008

Elért pontszám: .....

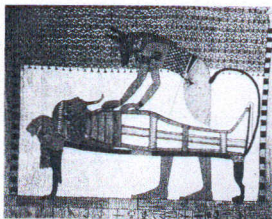
Javító tanár: .....

1. Vallások az ókorban

(összesen 4 pont)

a) Az ókori népek többsége sok istent tisztelt. Hogy nevezzük idegen szóval a sok istenhívő vallást? (1 pont)

b) A képeken különböző népek isteneit láthatod. Kapcsold össze a képeket az istenek és az országok neveivel, ahol tisztelték őket! (soronként 1 pont)

1. kép

2. kép

3. kép

Az istenek: A. Siva – egy a három főisten közül, a megsemmisítő és újratерemtő erő megszemélyesítője

B. Pallasz Athéné – a bölcsesség istene

C. Anubisz – a holtakat balzsamozó sakálfejű isten

Országok: I. Görögország

II. Egyiptom

III. India

	Isten (betűjele)	Ország (számjele)
1. kép		
2. kép		
3. kép		

2. A katolikus egyház hierarchiája a középkorban
Azonosítsa az alábbi fogalom meghatározásokat!

(összesen 4,5 pont)

- a) Írja le, hogy az alábbi definíciók a katolikus egyház mely méltóságára vonatkoznak!
(elemenként 1 pont)
1. ....: a katolikus egyházban több egyházmegye alkot egy egyháztartományt, s ennek az élén áll.
  2. ....: az egyházközség élén áll, fő feladata a szentségek kiszolgáltatása a hívek számára.
  3. ....: Krisztus földi helytartója, Péter apostol utódaként a katolikus egyház feje.
  4. ....: az egyházmegye élén áll, legfontosabb jelvényei a pástorbot, a süveg, a gyűrű.
- b) Állítsa sorba őket a hierarchiában betöltött szerepük szerint! Kezdje a legmagasabb rangúval!
(0,5 pont)
- .....

3. Géza fejedelem és Szent István államszervező tevékenysége

Csoportosítsa Géza és István intézkedéseit! Jelölje G-vel, ha Gézára, I-vel, ha Istvánra és M-mel, ha mindkettőre vonatkozik a megállapítás!

(elemenként 0,5 pont, összesen 5 pont)

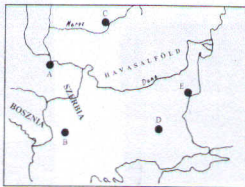
- .....Rokoni kapcsolatokat épít ki a németekkel
.....Bevezeti a dézsmát
.....Külföldi lovagokra támaszkodik
.....Leveri a lázadó törzsfőket
.....Leveri a német császár támadását
.....Az egyház szervezeteire támaszkodik
.....Kiépíti a királyi vármegyéket
.....Püspökségeket szervez
.....Növeli az uralkodói földbirtokokat
.....Királlyá koronázzák

4. Hunyadi János törökellenes harcai

Írja az esemény betűjelét a térkép megjelölt helyszínéhez!

(elemenként 1 pont, összesen 4 pont)

- a) A várat Szilágyi Mihály védte a Száva és a Duna mentén.
b) A hosszú hadjáratot lezáró békekötés helyszíne, a szultán Szerbia egy részét átadta Hunyadinak.
c) Itt esett el a király I. Ulászló és Hunyadi vereséget szenved.
d) Hunyadi kormányzósága idején sikertelen csatát vívott Szerbiában.

5. Középkori magyar városok építészeti, művészeti emlékei
 Rendezze a leírásokat és a képeket! Állapítsa meg a leírások alapján, hogy
 melyik városunkról van szó! (elemenként 0,5 pont, összesen 5 pont)

1. Szent István idején püspökségnek és várispánságnak volt a központja. A XIII. században lett szabad királyi város. Itt őrzik Istvánt szentté avató királyunk, I. László ereklyetartóját. ....

2. Szent István idején vármegyének és várispánságnak volt a központja. A tatárjárás után épült fel a hegy tetején a vár, az alsóvárban pedig egy lakótorony, az ún. Salamon-torony. Károly Róbert a vár alatt építtette fel új királyi székhelynek a palotát, s itt látta vendégül 1335-ben a cseh és a lengyel uralkodót. ....

3. 972-ben itt kezdte meg Géza a palotájának építését, itt született fia is, itt koronázták meg, s ez lett magyar egyházszervezet központja is. A királyi kápolnát sikerült feltárni. ....

4. I. András 1055-ben itt alapított bencés apátságot, az alapító levél becses nyelvemlékünk. Az altemplom eredeti formájában maradt meg, s megőrizte I. András sírját is. ....

5. A Szent István koporsóját ma is őrző városról IV. Béla gondoskodott: „Tartozunk királyilag gondoskodni azon templomról, amelyben a királyi trónt és a koronát őrzik ahol Magyarország királyait felkenik és ahol királyi elődeink szent tetemei nyugsznak.” ....

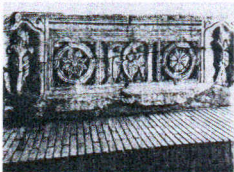
a)

b)

c)

d)

e)

A leírás száma	A város neve	A kép betűje
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

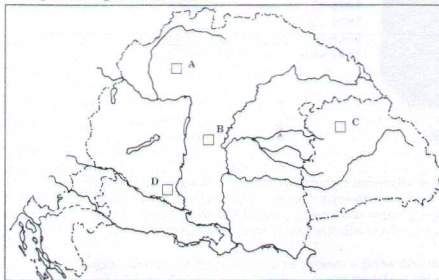
6. A három részre szakadt Magyarország

A XVI-XVII. századi magyar történelemhez kapcsolódnak a következő körülírt fogalmak. Nevezze meg őket! (összesen 5 pont)

- a) Török közigazgatási egység. Az első ilyen központja Magyarországon Buda volt.
.....
- b) Az ország középső, török által megszállt területét nevezték így.
.....
- c) Eredetileg marhahajtók voltak, akik katonának álltak. Gyakran fosztogatásból tartották fenn magukat.
.....
- d) A földbirtokosok kiterjesztették majorságaikat, melyeket robotban műveltettek meg a jobbággyokkal, ezért akadályozták a jobbággyok szabad költözködését, valamint törvényekkel akadályozták a paraszti és polgári árutertermelést.
.....
- e) A Wesselényi-összeesküvés leleplezését követően a Habsburg-önkényuralom ellen szervezkedő bujdosók neve.
.....

7. Magyarország XVIII. századi népessége

Párosítsa a képekhez a hozzájuk tartozó betűjeleket, majd írja a betűjeleket a térképen a megfelelő kockába! (4 pont)

1.   2.   3.   4.

a) németek b) szlovákok, c) magyarok, d) románok

8. Az ipari forradalom Nagy-Britanniában
Csoportosítsa az ipari forradalom előfeltételeit! Írja a számokat a megfelelő helyre!
(elemenként 0,5 pont, összesen 4 pont)

Gazdasági feltételek	Politikai feltételek	Társadalmi feltételek

1. népszámnövekedés, 2. szabadalmi törvény, 3. megnövekedett külső és belső felvevő-piac, 4. szabad munkaerő, 5. olcsó nyersanyag (gyapot), 6. a kereskedelmet, vállalkozásokat korlátozó céhek, monopóliumok eltörlése, 7. fejlett, piacra termelő mezőgazdaság, 8. a befektetéshez szükséges pénz felhalmozása

9. Kossuth Lajos politikai pályája a reformkorban
Vázolja Kossuth Lajos politikai szerepét és programját a reformkorban!
(hosszú, 21 pont)

Kossuth Lajos

Kronológia:

1802 Monok

Iskoláit Sárospatakon, Eperjesen végezte

1823 Pest ügyvédi oklevelet kap

1824-32 Zemplén vármegye ügyvédje volt

1832-36 tudósítások az országgyűlésről

1836 után bebörtönzik

1841-44 A Pesti Hírlapot szerkesztette

1847-48 országgyűlési képviselő

„Cikkeiben az egymás fölé és alá rendelt társadalmi osztályok tudatából alig maradt valami, az olvasó azt hihette, hogy Kossuth egyik meglévő rendhez sem tartozik, s ezért vezércikkeit már a városi művelt ember is fesztelenül olvashatta, mintha csak párizsi polgári kávéházban ülne.” (Hóman Bálint-Szekfü Gyula: Magyarország története)

„...olyan sikert ért el, amelyet addig a magyar sajtó története nem ismert. 6000 fél év alatt 5000-re ugrott a lap példányszáma. [...] Kellett hozzá természetesen Kossuth kivételes újságírói tehetsége, a stílusteremtő nyelvi erő, a képi látátás, a meggyőzés képessége.” (Nemzet születik – Új képes történelem sorozat)

„...cél: szabadság s alkotmányos jog minden magyarnak; nemzeti jólét, mely a szabadság gyökeréből hajtson; közös teherviselés különbség nélkül, s az alkotmányos szabadság közös élvezete, azon organikus formák kifejtése s a népképviselőt kellékekhez idomítás által, melynek köszönhetjük, hogy él magyar áll Buda még...”

„Mi már legelső számunkban kimondottuk: hogy a javítva haladás ösvényein a terendők sorában mindenek előttinek e szót tartjuk: szabad földet...”

„Általános, kötelező örökváltságot részben állami támogatással...” (Kossuth Lajos hírlapi cikkeiből)

„A Védegyelet volt Kossuth tényleges vezetése alatt az első nagy társadalmi mozgalom, mely a rendi különbségeken túl a magyarság minden műveltebb rétegét egy cél szolgálatába akarta fogni; igazi jelentősége is ebben van [...]” (Hóman Bálint-Szekfü Gyula: Magyarország története)